

בס"ד

צ'לי אש

הלכות המנת
ה"מנגל" ביזום טוב

יו"ל לזיכוי הרבים
ערב חג השבועות התשע"ג

בכל עניני הקובץ ניתן לפנות:

052-769-9595

מבוא

עוד כשהיו ישראל בארץ מצרים, נצטוו מפי הגבורה להקריב את קרבן הפסח, ורצון ה' היה שקרבן זה יאכל ע"י כל אחד ואחד מישראל, ודוקא "צלי אש", כפי שאמרה התורה אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים, וכוונת השם יתעלה בזה היתה למען יריחו המצריים מריח צלי אלוהיהם, ותקהינה שניהם. שהרי כידוע ריח הצלי גדול משאר ריחות המאכלים¹, וכך יתעלה ויתקדש שמו של מלך מלכי המלכים בגבורת זרועו.

ואכן, בבית המקדש ריח הצלי היה דבר יום ביומו מקדשי ה' העולים על המזבח, וממאכל כהני ה' מבשר זבחי השלמים והחטאות², וקודשא בריך הוא חדי בריח ניחוח העולה מן האישים.

והנה בקרב תפוצות ישראל ישנם הנוהגים בימים טובים לעשות כביתם בשר צלי לצורך שמחת יו"ט, ויתכן למצוא לכך סמך ממה שאמרו חכמים כי "אין שמחה אלא בבשר ויין", ואף שאמרו (פסחים קט). שהשמחה בבשר היתה בזמן שהמקדש קיים, והיום שמחתינו היא רק ביין, וכ"פ בשו"ע (תקכט), מ"מ הרי כבר כתב הרמב"ם (הל' יו"ט פ"ו ה"ח) שיש שמחה גם בבשר³, ואולי עושים כן דומיא דמקדש שהיה נעשה ע"ג האש.

ומענין לענין, שמעתי ממגידי אמת שאמרו בשם א' מגדולי הדור זצוק"ל כשהיה אוכל בשר צלי, אמר כי בזה מתכווננים לבנין המקדש, שבזה יודעים אנו צורת ההכנה ואת טעמו של המאכל. נמצא כי גם באכילת צלי אש, יכולים אנו לטפח בקרבנו את הכמיהה למקדש, ודפח"ח.

אך שבתי ונתון אל לבי, כי כמה וכמה הלכות חשובות שאינם מצויות בבישול רגיל בבית, נאמרו בצליה ע"ג גחלים, ולא הרי זה כהרי זה, ורבים מהמון העם אינם יודעים

מקורות וביאורים

¹ עי' רש"י יומא (כט). המריח בשר צלי קשה לו ריח מאד שמתאוה לו. וע"ע כתובות (סא). הכל משהין וכו'.

² עי' אבות (פ"ה מ"ה) ולא הפילה אשה מבשר הקודש.

³ ועי' ב"ח סי' תקכט שיישב קו' הב"י על הרמב"ם מגמ' פסחים הנ"ל שס"ל שהיום אין חובה בכך, אך שמחה יש בבשר נמי.

מימינם לשמאלם בהלכות אלו, וח"ו יכולים להכשל בהם ופעמים שהם איסורי דאורייתא ממש, ובכל ספרי האחרונים, כמעט שאין מי שמתייחס ישירות לדינים אלו, ונשתכחו דינים אלו אף מתופשי תורה ומורי הוראה, ואף שרבים מהם הם דינים מפורשים בשו"ע ונו"כ כאשר יראה המעיין, ע"כ ראינו ללקט על יד יד מספרי רבותינו הפוסקים, ולערוך ההלכות בעניינים אלו בצורה קלה ושווה לכל נפש, ועי"כ להסיר מכשול מדרך עמינו, ויחוגו כולם את מועדי ה' כדת וכהלכה.

וזאת למודעי, כי היות ולא זכיתי עדיין לבא לשערי הוראה, על כן לא באתי בזה להורות הלכה למעשה, אלא לעורר ליבות בני האדם על המכשולים העלולים לבא במלאכה זו, ועי"כ כל א' וא' ישאל לרבותיו, וישוטטו רבים ותרבה הדעת.

ועל כן, אף שמן הראוי היה להוציא רק את פסקי ההלכות לבדם, בכדי להקל על המון העם, אך כיון שדינים אלו לא נתבארו כל צרכם בספרי פוסקי זמנינו, ובאיזהו מקומן דימינו מילתא למילתא, כפי מיעוט השגתינו, ע"כ הבאנו גם את מקורות הדינים בהערות, למען יוכלו לעיין ולאסוקי שמעתתא.

ואחלה פני היוצר ב"ה, כי דברים אלו אכן יהיו לתועלת ולזיכוי הרבים, ויתבדרון מילי בבי מדרשא, ולא נכשל בדבר הלכה, ונזכה שכל מעשינו יהיו לש"ש.

פעיה"ק ירושת"ו

ערב ל"ג לעומר התשע"ג

ייב"י

הלכות הכנת ה"מנגל" ביום טוב

איסוף עצים להבערה

א. על אף שהתירה התורה מלאכות מסוימות לצורך אוכל נפש, מכל מקום ישנם מלאכות שעדיין אסורות מכמה טעמים, או שנאסרו מחמת שיכל לעשותן לפני יום טוב, או שאינם מהמלאכות שהותרו לצורך אוכל נפש¹, והטעם שאסרום חכמים, בכדי שלא יתעסקו העם יתר על המידה בצרכי האכילה, וימנעו משמחת יום טוב. ויש אומרים שאף איסורם מן התורה.

ב. אסור לאסוף עצים יבשים או זרדים מן השדה לביתו ביום טוב עצמו, ואם הם בחצירו יש להתיר רק באם התקיימו שלשה תנאים; א. שיהיו מכוונסים מערב יום טוב לשם כך. ב. שיהא המקום מוקף בגדר מכל סביבותיו. ג. שיהא בתוך התחום. ולכני אשכנז יש להקל אם הוא בתוך התחום, אף אם אינו מוקף

∞ מקודות וביאורים ∞

¹ עי' שו"ע תצה ס"ב וז"ל: קצירה וטחינה ובצירה וסחיטה וצידה, אע"פ שהם מלאכת אוכל נפש אסרום חכמים, ועי' מ"ב סקי"ג.

בגדר².

ג. אך עלים וכדומה, שדרכם לעוף ברוח מצויה, לא יועיל אפילו אם כנס אותם מערב חג, אלא אם כן הניח עליהם כלי כבד השומר עליהם שלא יתפזרו, בנוסף לתנאים הנ"ל. (ואם התפזרו אף אחד שהניח עליהם כלי, יש אומרים שמותר לאוספם, ויש מחמירים³).

ד. אם מכינים את ה'מנגל' בגינה או בשדה, מותר לקחת

✧ מקורות וביאורים ✧

² שו"ע תקא ס"ג, ומ"ב סקט"ו.

³ עי' מ"ב שם סק"כ (וסק"ז) שיש המבארים דין זה משום חשש מעמר, וע"כ אסור בכל מקרה לאסוף עצים מפוזרים ואפילו היו מוכנים מבעוד יום. אך אין דעת מרן השו"ע נראה כן שכתב להתיר לאסוף מן השדה לפניו (והמג"א [ו] כתב כן בדעת השו"ע, וביאר ההיתר הנ"ל בשדה, שהוא משום שקדירתו מוכחת עליו שאינו עושה עימור, אך בשעה"צ [ג] כתב עליו שהוא דוחק) וי"א שהאיסור משום מוקצה (עי' רש"י ביצה לא). וכ"מ לכאורה בד' השו"ע, אך גם בזה יש לתמוה למה התיר לאסוף בשדה את שלפניו והרי דעתו לא היתה ע"כ מעריו"ט, וע"כ כתב השעה"צ שטעמו של הרמב"ם (והשו"ע) הוא משום עובדין דחול וחכמים עשאוהו למוקצה משום כך, ולכן יהיה מותר לאסוף את שלפניו בשדה, שאין דרכו לעשות כן בחול. ואם כן בין לטעמו של המג"א שהוא משום מעמר ובין לטעם המ"ב משום עובדין דחול יהא אסור לגבב עלים שהתפזרו ביו"ט אפילו אם הכינם. ורק לטעם המאמר מרדכי [ה] שהשו"ע ס"ל כרש"י, יהא מותר לאסוף עלים אלו. ובכה"ח (סקט"ו) כתב שד' השו"ע והרמב"ם שאיסורו משום מוקצה אלא שיש להחמיר, ובסקט"ט כתב בשם ח"י הרשב"א שבכה"ג מותר לאוספם, וכ' שם שהוא לטעם מוקצה. וע"כ נראה דכיון שיש פלוגתא בד' השו"ע יש להחמיר וכמש"כ הכה"ח, אך המיקל יש לו על מה שיסמוך.

עצים ממה שנמצא בקרבת מקום⁴ ולהכעיר שם. אך לבני אשכנז יש לאסור⁵.

ה. וכל זה רק אם ידוע לנו בוודאות שעלים או עצים אלו נתלשו מן המחובר כבר בערב יו"ט, אך אם נתלשו ביו"ט או ספק נתלשו ביו"ט, אין לטלטלם בכל אופן⁶. ואפילו תלש אותם הגוי (או ספק תלשם היום) לצורך עצמו, אסור⁷.

ו. בכל מקרה, אסור להביא עצים אלו בארגז וכד', שהרי בזה הוא עושה כדרכו בחול⁸.

מקורות וביאורים

⁴ נראה שצריך עכ"פ שהרואה יראה שהעצים נאספים לצורך זה, וע"כ ודאי אם ירחיק כל שאין העין רואה משם את מקום האש אסור, ויתכן אף פחות מכך.

⁵ שו"ע תקא ס"ג. ובזה יהא מותר שהרי אין כאן עובדין דחול (להמ"ב הנ"ל הע' 3) וכן קדרתו מוכחת עליו (להמג"א הנ"ל). אך המ"ב (סקי"ב) הביא ממהרש"ל וב"ח ועוד שאסרו אף בזה משום שיש כאן חשש מעמר, שהרי מגבב במקום גידולו.

⁶ שו"ע תקא ס"ה. שהרי הם מוקצה בבין השמשות שהיו מחוברים, ועוד שיש לחוש שמא יעלה ויתלוש עוד מן האילן. ומש"כ שאפילו בספק עיי' סי' תצז ס"ג גבי ספק מוכן שאסור ובמ"ב שם סק"ח שה"ה בכל ספק נולד. וע"ע סי' תקטו ס"ג. ועיי' סי' תק"ז ס"ב באם נפלו העצים לתוך ה'מנגל' עצמו, כיצד יעשה. ולא הרחבנו בדבר שאינו מצוי.

⁷ שו"ע תקטו ס"ב, והטעם כיון שסו"ס מוקצה הוא שהרי היה מחובר בביה"ש.

⁸ עיי' שו"ע תקי סי"א ובמ"ב שם סקל"ז.

ביקוע עצים ופחמים

ז. אם יש לו שכרי עצים בבית ורוצה להשתמש בהם, יש להיזהר בכמה דברים; א. שיהיו העצים מוכנים מבע"ז, שאם נשבר לו ביום טוב ארון או מדף וכד', והוא הדין אם יש לו חתיכת עץ מיוחדת לחיתוי האש שנשברה ביום טוב,⁹ אסור להשתמש בו אף אם היה עומד להישבר מעיו"ט¹⁰. ב. היו העצים שבורים מעיו"ט, אך הם חתיכות גדולות מידי ואי אפשר להשתמש בהם כמות שהם, מותר לבקע מהם חתיכות, ובלבד שלא יבקע לחתיכות קטנות¹¹ ג. יש

מקורות וביאורים

⁹ עי' שו"ע תקז, ג. ובמ"ב סי' תקא סקכ"ח.

¹⁰ שו"ע תקא ס"א.

¹¹ שם. והשיעור בזה לכאורה הוא כפי שכתב בשו"ע הגר"ז (קו"א אות א, ע"פ הט"ז) שהוא כקיסמים דקים שמבעירים איתם אש, וכ"מ במ"ב סק"ח. וע"ע בשע"ת בשם מו"ק. והטעם שכשעושה חתיכות קטנות הרי עובר בזה משום טוחן, והגדר של טוחן הוא לפי עניינו של כל דבר, וע"כ הכא כשיעשה בגודל של חתיכות דקות הראויות להדלקה (כמו קיסמים) חשיב טוחן. אך יל"ע שלכאורה כל דברי השו"ע הם בעצם שהדרך לבקע אותם דק דק וכך להבעירם, אך בפחמים שאין הדרך לעשות כן כלל, אם כן תכליתם הוא כגודלו הרגיל והממוצע של פחם, ואם עושה כן כבר עובר על 'טוחן' (עי' שש"כ פ"ו הערה ו בשם הגרשז"א. וכן מוכח מהגמ' שבת עד: גבי חלתא שהוא קנה ומבקעין אותו לבי' וג' חלקים, וחשיב התם טוחן. וע"ע באגר"מ ח"ד סי' ע"ד טוחן סק"ג, שכ' דדוקא באוכל צריך שיטחון דק דק, משא"כ בשאר דברים שכ"א לפי עניינו) וע"כ נראה דיש להחמיר בזה.

לבקע את העצים בידיים או בסכין, אך לא בפטיש
וכד.¹².

ה. אם משתמש בגחלים, ויש מהם הגדולים קצת
מהרגיל ורוצה לבקעם, אסור לבקעם כלל אפילו
ביד, כיון שראויות להדלקה כמות שהם.¹³

ט. הפחמים מותרים בטלטול רק לצורך הבערתם
לאכילה, ואין לטלטלם שלא לצורך, ויש מתירים אף
שלא לצורך.¹⁴

סידור הפחמים

י. סידור הפחמים; יש המסדרים קודם ההדלקה את

מקורות וביאורים

¹² שו"ע שם, ועיי"ש שהתיר לבקוע בקופיץ בצידו הקצר, אך כתב בשם יש מי שאומר שאין אנו בקיאין בזה, וע"כ מותר רק בסכין (או ביד. מ"ב סק"ז). ומ"מ אין מצוי קופיץ כיום וע"כ סתמנו למעלה להתיר בסכין או ביד.

¹³ שם ס"ב. ומה שהותר לעיל הוא בעצים גדולים ממש וע"כ התירו לבקע, אך הכא שיכול להשתמש כמות שהן, לא התירו לו לעשות טירחא יתירה.

¹⁴ שו"ע תקב ס"ג, כיון שעצים אלו להסקה הם עומדים, (עי' שבת קכד. דבקעת לאו כלי היא) ובמ"ב (סקכ"א) הביא דיש פוסקים שכתבו דלד' הרמ"א (תצה, ד) דשרי מוקצה ביו"ט אף הכא שרי לטלטל לצורך דבר אחר. ועי' שש"כ (פי"ג הע' עד) שכתב משמיה דהגרשז"א להתיר לטלטל פחמים, משום דדמיון טפי לפתילה ונחשבים ככלי, משא"כ עצים. ויל"ע שהרי פתילה דבר שאינו מתכלה הוא, (ודלא כמש"כ במנוחת אהבה ח"ג פט"ז הערה 33) ואילו הפחמים מתכלים בסוף שמושם ודומים בזה טפי לעצים, וצ"ע.

הפחמים בצורת 'פירמידה' או כעין זה, כשכיל שיאחוז האש בכל הפחמים, ואסור לעשות כן ביום טוב, משום שנראה כבונה. כיצד יעשה; ישפוך אותם בעידכוב וידליקם כך, או יבנה בשינוי, דהיינו שיבנה מלמעלה למטה¹⁵.

יא. מותר להניח גחלים ע"ג הרשת, על מנת להבעירם בחומרי בעירה המונחים בתוך המנגל¹⁶.

ההדלקה

יב. אין להבעיר אש חדשה ביום טוב¹⁷, ואף לא על ידי

מקורות וביאורים

¹⁵ שו"ע תקב ס"א, ובמ"ב (סקי"ב) כתב שאף כשעושה שני שורות ומניח על גביהן אסור וכמסק' המג"א וא"ר, וכ"כ הפר"ח. (ובכה"ח סקי"ח כתב שלד' המג"א נאסר כה"ג רק באבנים דדמי יותר לבנין, אבל לא בעצים, אא"כ היו סדורים מד' צדדים. אך לא משמע כן מהמ"ב הנ"ל, ומ"מ גם בכה"ח מצדד כד' האוסרים גם בזה) ואף לד' הרמ"א שכ' שם להתיר באי"צ לאויר שתחתיו, הכא ודאי צריך לאויר שתחתיו שהרי עושה כן בשביל להחדיר שם אש. וכן כתב בס' 'בעתה אחישנה' להגר"י יוסף זצ"ל הנדמ"ח עמ' שמז.

¹⁶ כיון שבהנחת גג לבד, אין בזה משום מחזי כבונה. עיי' מ"ב תקז סקי"ג. ובסי' שטו סקי"ז.

¹⁷ שו"ע תקב ס"א. ובגמ' ביצה (לג): אמרו שהטעם הוא משום מוליד. והרמב"ם (פ"ד מהל' יו"ט) כתב שהטעם הוא כיון שיכול להוציא האש מעיו"ט, והמ"מ שם כתב שלפי"ז אם עבר והוציא בדיעבד מותר, אך הט"ז חלק עליו וס"ל להחמיר ולאסור בדיעבד. אולם האחרונים חלקו עליו וס"ל כהמ"מ להתיר. עיי' מ"ב (סקי"ד) וכה"ח (תקב,

גפרור¹⁸, ועל כן אף אם נמצא כשדה ואין לו אש, לא ידליק אש חדשה, אלא יביא מכיתו כעששית וכד¹⁹.

יג. הדלקת אש מגחלים עוממות (שאינ בהם שלהבת), או מ'מנגל' חשמלי דולק, שכשמצמידים לו גפרור הוא נדלק מאליו, מותרת. אך אין להדליק מאפר חם שאין בו אש כלל, וכן אין להדליק מפלטה חמה וכד²⁰.

מקורות וביאורים

סק"א) ובחזו"ע (יו"ט, עמ' מט הערה פג) האריך בזה להקל. (ומה שמשמע באול"צ ח"ג פרק כ' ה"ו בביאורים שחשש לד' הט"ז, א"ז אלא לרווחא דמילתא, כנ"ל).

¹⁸ בספר כרם חמר (ח"ב דף צה) כתב להתיר בזה, אך עיין ברב פעלים (או"ח ח"ב סי' נח) שהשיג עליו לאסור, וכ"פ בבא"ח (במדבר טו) וכ"כ בשו"ת כתב סופר (או"ח סז) ועוד. וכ"כ בשו"ת יבי"א ח"ב (או"ח סי' כז) וח"ט (או"ח סי' צא אות ו) ובחזו"ע (שם, עמ' נא).

¹⁹ ואף שהביא הברכ"י (אות א) מזקנו בשם הבית מועד לדייק מהרמב"ם הנ"ל שאם לא היה אפשר להמציא מעיו"ט מותר להוציאו ביו"ט, מ"מ כבר כתבו האחרונים שאין לסמוך על כך, עי' כה"ח (שם, סק"ב) שהביא מהכרם שלמה לאסור, וכ"כ בשו"ת אול"צ (פ"כ ה"ז) [משום דלדידה ד' השו"ע שאין לעשות מכשירי או"נ אף שא"א לעשותן מעיו"ט] וכ"כ בשו"ת שבה"ל (ח"ט סי' קכו, ודלא כהחזו"ע שציין לדבריו בח"ז סי' עא להתיר, ולא זכר שר את דבריו בח"ט הנ"ל). ואף להסומכים להקל (עי' כה"ח שם, שכ' עכ"פ להתיר בגפרור בצירוף הכרם חמר הנ"ל, וחזו"ע עמ' מט הערה פב) מ"מ הני מילי בכה"ג שבו דיבר הבית מועד 'כגון שהיה במדבר או במאסר ולא יכל להוציא מעיו"ט', ולא כתב 'כגון שכבה' שהוא מקרה יותר שכיח, משמע דבכה"ג שאין לו אונס גדול כזה אין להתיר. וכ"מ בחזו"ע הנ"ל (עמ' נא) וכ"כ להדיא במנח"י (ח"ד סי' צט אות ב) לדקדק בדבריו. וע"ע בספר בעתה אחישנה הנדמ"ח עמ' שדמ.

²⁰ עי' שו"ת כתב סופר סי' סז שהעלה דאין להדליק מרמץ חם או מברזל חם מלובן,

יד. מותר לכוון שעון שבת מעיו"ט בכדי להדליק 'מנגל' חשמלי בשעה מסוימת, אך במכשירים שיש בהם אפשרות להגביה או להנמיך, יש לכוונם מעיו"ט, וביו"ט עצמו אסור להגביה את החום או להנמיכו.²¹

טו. יש ליזהר שלא לקרוע נייר (או קרטון) לצורך הכערת הגחלים ביו"ט, אלא יקה הנייר כולו ויניחנו כך בתוך האש, או יכין מערב יו"ט²², ועיין הערה²³.

מקורות וביאורים

אך בגחלת (מתכת) בוערת (היינו שנעשה אדום) או גחלים עוממות מותר. והביאו המ"ב (סק"ד). ועי' שו"ת אג"מ (ח"ב יו"ד סי' עה) שכתב להתיר כנ"ל בברזל אדום, ועי' פסק"ת (תקב, ה) ואול"צ (פ"כ אות ד) [ועי"ש בביאורים לאות ג שאסר בפלטה, וצ"ב דאף שהמשטח העליון הוא ברזל חם מ"מ הוא מחמת גחלת מתכת אדומה שתחתיו, והוא דמיא למדליק מראש הזכוכית של מנורת נפט שהתיר שם (אות ד) ובשש"כ (פי"ג ס"ג) ובחזו"ע (עמ' נב), ברם נ"ל דהואיל ויש שאסרו להשתמש כלל בגחלת ביו"ט [שו"ת בית שערים (או"ח סי' רנז) הביאו בצ"א (ח"ז סי' כז) אורחות רבינו (ח"ב עמ' קד) ובס' זה השולחן להגר"ש דבליצקי (עמ' מא) ועוד] אם כן י"ל אף להמתירים אין לך בו אלא חידוש, והבו דלא לוסף עלה להתיר גם במתכת שנתחממה ממנו. ואולי זה כוונת האול"צ].

²¹ עי' חזו"ע (עמ' עב) שהתיר להשתמש בתנור חשמלי המופעל ע"י שעון שבת, וה"ה לנד"ד. אולם להגביה בגוף חשמלי אסור, מפני שמוסיף גופים שלא היו דלוקים עד עתה, כ"כ בשו"ת אול"צ (פ"כ אות א) וכן להנמיך אסור מהאי טעמא, דכל מה שהתירו הוא בגרם כיבוי בגחלת מתכת (עי' יבי"א ח"ג או"ח סי' ל ובמילואים שם, ושו"ת אול"צ שם אות יא) אך כאן הוי כיבוי ממש ול"ד להנמכת גז שהתירו הפוסקים הנ"ל) כיון שמוריד כמה גופי מתכת ומכבם לגמרי. וכ"כ בשש"כ (פ"ג ה"י).

²² עי' שו"ע סי' שמ ס"ג, והטעם משום שהוא כמתקן כלי. וע"ע מנוחת אהבה ח"ג

טז. "מבעיר פחמים" שיש בו סימנים לחיתוך הקוביות, יש לאסור לחותכו לפי הסימנים²⁴, ועל כן טוב שיכין מערב יום טוב, או שיחתוך שלא לפי הסימנים²⁵ ומוזתר להשתמש במבעיר פחמים נזולי בלא השש.

יז. אסור לברור עין מיוחד לחתות בגחלים, אלא אם כן הכינו מערב יום טוב. ואם נוטל עין באקראי ומשתמש בו לחיתוי הגחלים באופן חד פעמי, ועין זה

מקורות וביאורים

פט"ז ה"ט. ואם הוא קרטון וכד' שחותכו במקום הדיבוק אף עובר משום מלאכת קורע, כדאי' בשו"ע שם סי"ד. וכ' במ"ב שם (סקמ"א) שאם מקפיד על המידה אף אסור מדאורייתא משום מחתך. [עי' בשו"ת אול"צ ח"ב פ"מ אות ו שכ' לאסור לחתוך נייר טואלט אף שלא במקום החיתוך משום דמקפיד על המידה הוא. ומשמע מדבריו שבכל מקרה שאינו חפץ שיהא גדול, אף שלא חתך לפי מידה מסוימת נחשב מחתך, וצ"ע. ועי' בס' אשרי האיש ח"ג פרק לא דין ח, שאף הגרי"ש אלישיב החמיר בזה].

²³ עי' מנוחת אהבה (ח"ג פט"ז הערה 33) שהעלה שלא חשיב תיקון מנא אם נתקיימו בו ב' תנאים; א. שאינו צריך עשיה ותיקון (כדוגמת פתילה לנר). ב. שאינו עומד לקיימא. וא"כ לכאורה יש להתיר אף בקריעת נייר כשאינו מקפיד על המדה, כיון שאין בו עשיה ותיקון מיוחדים, (ודמייא טפי לביקוע גחלים) וכמו כן נועד לשריפה (ולא דמייא לחיתוך נייר לצלות בו שאסר השו"ע (תקח, א), דהתם נעשה לימים רבים, וכמ"ש ברבינו יהונתן (ביצה לב: עיי"ש). אלא שלא ראיתי לפוסקים שיכתבו כן, ויל"ע.

²⁴ עי' אורחות שבת (ח"א פי"א ס"מ) שכתב בשם הגרי"ש א שכל שיש סימון מהמפעל כך, א"כ הכוונה לחותכו בקפידה דווקא באותו מקום, וע"כ אסור משום מלאכת "מחתך" (והרי"ז דומה לחיתוך נייר טואלט כנ"ל).

²⁵ ובזה אינו עובר משום מתקן מנא, דמייא לביקוע עצים שהותר ביו"ט בידו (עיין לעיל).

הוא יבש, יש להקל²⁶.

ית. מותר להדליק האש אף במקום שיש חשש שתכבהו רוח מצויה. אך אין להניח הנר או הגפרור אחר השימוש, במקום שיכול להיכבות מרוח מצויה²⁷.

כיבוי לצורך הבישול

יט. אחר הבערת הפחמים, מצוי הוא שעדיין בוערת אש מחומרי הבעירה, ויש להיזהר שלא לכבותה עד שתדעך מאליה, ואז יניחו הבשר ע"ג הגחלים²⁸.

מקורות וביאורים

²⁶ שו"ע סי' תקז ס"ג. ומש"כ שיש להקל, עי' בשעה"צ (כט) בשם הפמ"ג.

²⁷ עי' ברמ"א (תקיד ג) שאסר להעמיד הנר במקום שהרוח מכבהו, וזה פשוט שהוא דוקא בכה"ג שרוצה בכיבוי, אבל היכא שאינו פס"ר שיכבה וגם לא ניח"ל בכיבוי זה שהרי רוצה בהדלקת האש ודאי דשרי. ועי' חזו"ע עמ' נז-נח.

²⁸ הנה בדין כיבוי לצורך אוכל נפש מצינו כמה דינים המפוזרים בשו"ע ונושאי כליו, וכיון שנושא זה עמום מעט, ע"כ ראינו לברר פרטי הדינים בזה בקצירת האומר. ראשית דבר, יש לדעת כי דין זה של כיבוי ביו"ט לצורך או"נ, תליא בפלוגתא דרבוותא, ה"ה הר"ף וסייעתו, ורש"י וסייעתו. דד' הר"ף (ביצה יב. מדה"ר) שאין היתר לכבות לצורך או"נ, אא"כ כיבוי זה צורך הדלקה הוא, וכמניח מוגמר על הגחלים כדי למתק הפירות (עי' שו"ע תקיא, ד), ואי"ז חשיב ככיבוי אלא הדלקה (כ"פ הר"ן שם). ואילו ד' רש"י וסייעתו שמוותר לכבות לצורך אוכל נפש, ובתנאי שאי אפשר בענין אחר, אלא שכך היא צורת הבישול. (ונחלקו שם בגירסת הגמ', עיי"ש. וכ"ז הוא ע"פ ביאוהגר"א, הו"ד בביאוה"ל תקז, ד. ד"ה כך).

וד' השו"ע (תקז, ד) לפסוק כרש"י וסייעתו, וע"כ כתב שבתנורים שלנו שא"א לאפות

כ. ומכל מקום, כאשר רוצה להכעיר הגחלים, מותר להשתמש במניפה ("נפנף") על מנת להבעירם, אף שתוך כדי הפעולה פורצת אש מהגחלים והיא נכבית ע"י הנפנוף, מכל מקום כיון שכוונתו להכעיר- מותר²⁹.

כא. אחר שהניח המאכל על גבי האש, ומחמת שזמן הנוסף מצוי הוא מידי פעם שבוערת האש, מותר לכבות אש זו כדרכו, וכלבד שייעשה לצורך התבשיל שלא ייחרך³⁰.

מקורות וביאורים

בהם בלא גריפה, מותר לגרפן מהאפר והגחלים, ואע"פ שהוא מכבה, כי אי אפשר בלא כן, וכמו המניח בשר ע"ג גחלים (פי' שמניח אותם ממש על הגחלים, ובזמן זה גורם לכיבויים, ואע"פ שיכול להניחם על שיפוד, מותר. מפני שרצונו לאוכלם כך, והתורה לא הגבילה בצורת הבישול. עי' ערוה"ש שם).

נמצא, כי כל ההיתר שנתבאר בשו"ע בכיבוי, הוא רק באופן שאי אפשר בלא כן (כגריפת גחלים בתנור), וגם שהוא בשעת תיקון המאכל (כבישרא אגומרי, עי' מג"א סק"ח, או בסמוך לשעה זו, עי' מ"ב תקב, סק"י. ודוק). וא"כ בנדון דידן, כיון שיכול להמתין מעט עד שתדעך האש, א"כ אפשר בענין אחר, ובכה"ג לא הותר הכיבוי, ופשוט. ועי' בהערות הבאות.

²⁹ שהרי עוסק בהבערה, עי' מ"ב תקב, סק"ו. שכ' בשם החי"א שמותר לנפף על הגחלים בבגד או בכלי נוצות, וההיתר הוא הואיל וכך היא צורת הבערת הגחלים, ולא גרע מבשרא אגומרי, שאף לד' הרי"ף הנ"ל הותר, כיון שסופו להבעיר א"כ אי"ז נחשב ככיבוי. ודלא כמש"כ בשו"ת שערי יושר (ח"ד סי' ע"ד) ודבריו צ"ע, ואכמ"ל. (עי' הערה הבאה).

³⁰ הנה מציינו סתירה לכאורה בדברי מרן השו"ע, דבסי' תק"ז (ס"ד) פסק להתיר לגרוף

כב. כמו כן, אם חום הגחלים גבוה מדי, ואינו יכול לכבש עליו כך, מותר להזליף מעט מים כדי לצננם, כיון שאי אפשר לכבש בלא פעולה זו³¹. וכל ההיתר הוא

מקורות וביאורים

גחלים מן התנור, ואע"פ שמכבה, משום דהוי צורך או"נ, ואי אפשר בלא כן, וכשם שמוותר להבעיר לצורך או"נ, כן מותר לכבות לצורך או"נ, והרי"ז כמניח בשר ע"ג גחלים, וכן נהגו'. נמצא שהתיר כיבוי לצורך או"נ. ואילו בסי' תקיד (ס"א) כתב לאסור לכבות הבקעת, אפי' אם מתעשנת הקדירה, ואפילו אם אי אפשר לו בלא כן, והוא כד' הרי"ף והרמב"ם, ומשמע שלא הותר כיבוי לצורך או"נ. והיישוב בזה נראה ע"פ דברי הרמב"ן שהביא הר"ן (ביצה יא: מדה"ר. הו"ד בב"י ריש תקיד) שחילק דבגריפת תנור רצו חכמים להתיר, משום דאי אפשר בלא זה ואתי לאימנועי משמחת יו"ט, ואילו בבקעת לא רצו להתיר. והגדר בזה, דבתנור הוא דבר טבעי שצריך לגרוף הגחלים והוא חלק מתהליך האפיה, וע"כ אם לא נתיר לו, אתי לאימנועי ולא יאפה מחמת זה, משא"כ בבקעת שהוא דרך מקרה ואינו מצוי, וע"כ אין כאן אתי לאימנועי. (כ"כ בברכת יצחק (מועדים, עמ' קלח) משמיה דמורינו הגרב"צ זצ"ל. וכ"כ בשו"ת אוהב משפט או"ח סי' כג, וע"ע בשו"ת משיב דבר להנצי"ב ח"א סי' לח) וכ"כ ליישב בשו"ת תפילה למשה (ה"ב סי' כ אות ז). ונראה דלזה רמז המ"ב (תקיד, סק"ד) שהביא דברי הרא"ה שבבקעת אי"ז אלא מניעת היזק, וכתב דאף מכשירי או"נ אין כאן משום שהותרו רק אלו שקרובין יותר לתיקון המאכל, ובשעה"צ (סק"ה) ציין להרמב"ן הנ"ל, ודוק. נמצא דעכ"פ בנד"ד אם לא נתיר הכיבוי ודאי דאתי לאימנועי משמחת יו"ט, משום דדבר מצוי הוא (ובפרט בבשר שומני ככבש וכד') והוא חלק מתהליך הבישול, וגם אי אפשר בלא זה, דל"ש שיריד המאכל בכל עת שפורצת אש, דאם יעשה כן יכלה יו"ט, והבשר לא יבושל (ובפרט במאכל שומני, וכנ"ל). ואף שהכא הוא כיבוי ישיר, ול"ד לגריפת גחלים, מ"מ מדהוצרכו הראשונים הנ"ל ליישב אמאי נאסר כיבוי בקעת, מוכח שאם היה הכיבוי מועיל לאוכל היה מותר, ואף שכיבוי זה הוא כיבוי ישיר, ופשוט.

³¹ עי' בהערה הקודמת. ועי' שו"ע תקז, ה. שהתיר לשרות המכבדת (הוא ענף עץ שהיו גורפים בו הגחלים (כעין מטאטא) ומרטיבים אותו ומכניסים אותו לתוך התנור ע"מ לצנן את

רק אם האוכל נשרף מחמת החום, אך לא יעשה כן בכדי שיצא המאכל יפה יותר³².

כג. מותר ליטול גחל בוער מבין הגחלים, אף אם כוונתו למעט החום, אך למנהג בני אשכנז אין לעשות כן³³, אלא אם כן כוונתו להבעיר יותר, וכגון שמעכירו לצד אחר שם אין הגחלים דולקים, ורוצה להבעירם³⁴.

מקורות וביאורים

חומו) במים, ולכבד בה התנור כדי לצננו מחומו הרב, ואע"פ שמכבה את ניצוצות הגחלים שנותרו בו (כיון שאי אפשר בלא זה, ועי' שכנה"ג כאן שהביא ממהרי"ל שכל ההיתר הוא בדוקא בפסח, שאינו יכול לאפות בו כך, וגם אינו יכול להמתין כיון שהבצק יחמיץ, אבל בשאר ימים טובים אסור, אלא ימתין שיצטנן. אך מסתימת השו"ע ושא"פ לא משמע הכי, וחזינן שאי"ז מועיל מה שממתין או מפני שא"א לדעת מתי יגיע לחום הרצוי, או שיש חשש שבכה"ג יצא החום בבת אחת, וע"כ הותר לצנן בכה"ג. ומה שנת' לעיל (דין יט) שצריך להמתין, התם איירי בלהבות היוצאות מן הפחם, וכאשר ימתין הן דועכות מאלהן, וליכא לחששות הנ"ל, ותו, אדרבה ככל שימתין יותר, ידלקו הפחמים טפי, וע"כ אין היתר לכבות האש).

³² כ"כ המ"ב סקל"א. ועי' שש"כ פי"ג הערה נב בשם הגרשז"א שכ' דה"מ לנאותו, אבל אם לא יאכל החלק שנחרך, על אף שיתרת החתיכה תיאכל, מ"מ זה חשיב צורך או"נ, ושרי.

³³ אך אם כוונתו שלא יחרך התבשיל שעליו, לבני אשכנז בזה קיל טפי, עי' מ"ב (תקיד, סק"ז) שכ' בשם הט"ז שמותר להסיר משם במקרה שהאש גדול ומקדיח לתבשיל. אך זה דוקא אם אי אפשר בענין אחר, וכמשנ"ת לעיל בדין יט', ובהערה 28.

³⁴ שו"ע תקב, ב. עי"ש שהתיר בעצים שאינם אגודים (אך לד' המג"א, יש לזהר אף לד' השו"ע בעצים דקים אפילו אינם אגודים, והא"ר חולק, וכ"מ ד' השעה"צ סק"י"ט). והרמ"א החמיר אף באינם אגודים, אא"כ כוונתו להדלקה ולא לכיבוי. (עי' מ"ב שם סק"י"ט).

כד. 'מנגל' הפועל על גז, והאש חורכת את הכשר, מותר להנמיך את גובה הלהבות³⁵.

הבישול

כה. טחינת בשר מותרת ביום טוב במטחנה ידנית³⁶, ויש אומרים שאף מותר לנקותה אחר השימוש³⁷

כו. אם היה השיפוד ארוך מדי, אין לחתוך או לשרוף חלק ממנו על מנת להשתמש בו³⁸.

כז. שיפוד (ברזל) שהתעקם ביום טוב, אסור לחזור וליישרו, אפילו אם אין יכולים להשתמש בו כמו

מקורות וביאורים

³⁵ כ"כ בשו"ת אג"מ (ח"א או"ח קטו), וכ"כ בשו"ת יבי"א (ח"א סי' לא) להתיר בהנמכת האש משום דיש בו כמה שבותים, והוא לצורך המאכל, ואף שהגר"ב אבא שאול זצ"ל השיג עליו בהערה שם, מ"מ בספר אול"צ (ח"ג סי' כ' ה"ט) כתבו להתיר נמי משום דהוי דרבנן. (וצ"ב דהא לפמשנ"ת לעיל (הערה 31), אי"צ לטעם שהוא כמה שבותים, שהרי כיבוי הותר היכא שהוא דרך הבישול ואי אפשר בלא כן ויל"ע) וכ"כ בחזו"ע עמ' נח.

³⁶ עיי' סי' תקד ס"ג. וכיון דבשר מפיק טעמו אם טחנהו מאתמול פשיטא דשרי. ועי"ע שע"ת סק"ג בשם מו"ק שריחיים כל איש בביתו מותר, ואין בכך עובדין דחול. ועי"ע בזה באורך ביבי"א (ח"ד או"ח סי' מה).

³⁷ כ"כ בשו"ת אול"צ פי"ט ס"ה. משום שאם ישאירנו כך יכולים לבא זבובים וכן יסריחו שאריות הבשר שם, והו"ל כגרף של רעי. ובשש"כ (פי"ז ה"ז) החמיר בזה, כיון שאין לו צורך לאותו יום (אך לא התייחס שם לסברא הנ"ל, ויל"ע) ושם בהערה (כז) התיר באופן שיכול להעלות חלודה, דזה חשיב צורך עכשיו. וכ"כ בשו"ת יבי"א שם.

³⁸ שהרי בכך עושה הוא כלי ביו"ט. שו"ע תקט, ב.

שהוא³⁹.

כה. מותר לצלות בשר כאשר תאווה נפשו לצורך יום טוב, אולם אסור להרבות בצליה שלא לצורך היום, וכן אין להרבות שיפודים שאין לו צורך בהם ליום טוב⁴⁰. אך אם מוסיף בתוך השיפוד קודם הנחתו על האש, מותר⁴¹.

כט. כמו כן, יש להיזהר שלא להזמין לאכילה בני משפחה או שכנים שאינם שומרים שבת בפרהסיא⁴², (וכ"ש גוים, ולענין עוזרת גויה, עיי' הערה⁴³) ויש אופנים

מקורות וביאורים

³⁹ כ"פ בשו"ע (תקט, א). ואף למנהג בני אשכנז יש להחמיר בזה, עיי' ביאור"ל (שם ד"ה אותו).

⁴⁰ שכל היתר שנתבאר בשו"ע תקג, א להרבות בתבשיל הוא בדוקא בקדירה וכד', שכל חתיכת בשר נוספת משביחה גם לחברותיה (עיי' מ"ב סק"ה). אך לא בבשר על האש שמניח אותם כל א' בפני עצמו ודמיא לחרעמזלא"ך וקרעפלא"ך (-כופתאות ולביבות) שכתב המ"ב (סק"ח) לאסור מפני שאין תועלת לחתיכה אחת מחברתה.

⁴¹ כ"כ להתיר במ"ב (סק"ה) משום דהוי טירחא אחת, אך אין להוסיף אחר שהניח ע"ג האש כמבואר שם.

⁴² שו"ע סי' תקי"ב ס"א, (גבי נכרים) והטעם דחיישינן שמא ירבה בשבילו, והתורה אמרה "אך אשר יעשה לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם" ואחז"ל, "לכם- ולא לנכרים". ובמ"ב (סק"ב) כתב בשם הפמ"ג שאף מחללי שבת בפרהסיא בכלל זה. וכ"כ בכה"ח סק"ד.

⁴³ ואם יש להם עוזרת גויה, שנמצאת בביתם דרך קבע, לד' השו"ע (שם) אסור להרבות בשבילה באופן מיוחד, ומ"מ מותר להאכילה עמו, שהרי אין צריך לכבדה ולא

שיש להקל בזה⁴⁴.

5. ואם בא מאילינו בלא הזמנה, אסור להכין במיוחד עבורו, אלא יתן לו ממה שהוכן כבר או יוסיף בשיפוד עבורו קודם הנחתו על האש⁴⁵. (ויש אופנים שאפשר להקל בזה, עיי' הערה⁴⁶)

מקורות וביאורים

חיישינן שמא ירבה בשבילה. ולפי זה אין היתר כלל להכין בעבורה "על האש" (ועיי' לק' העצה לזה). אך לד' הרמ"א מותר אף להרבות בשבילה בקדירה. אך לכו"ע יזהרו שלא להכין במיוחד עבורה, וע"כ אין לצלות בעבורה על האש, כיון שכל חתיכה מונחת בפנ"ע, (עיי' מ"ב סק"א ו"ב) והעצה לזה, שיתנו לה להכין עבור עצמה בצורה שלא תפגע בה, ולד' הרמ"א יכולים להניח בתוך השיפוד תוספת עבודה.

⁴⁴ עיין לקמן (הערה 46) שיש אופנים להקל לבשל בעבור מחללי שבת, וא"כ כ"ש שמותר להזמין באופנים הללו. [ומה שנתבאר באחרונים עוד אופן שיש להתיר בהזמנה, והוא אף במחלל שבת בפרהסיא להכעיס וכד', שרוצה לקרבו ליהדות (וה"ה בגוי שבא להתגייר) שלד' הגר"נ קרליץ (חוט שני יו"ט פ"ג הערה ד) מותר להזמין. (ולד' הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה הערה ו) אין להתיר אלא בבחורים וכד', אולם במשפחות או אנשים חשובים, ששם רוצה הוא בכבודם ויש חשש שיבשל אף עבורם ביו"ט, יש לאסור) אי"ז נוגע לעניינינו, כיון שבכל מקרה אסור לבשל בעבורו ביו"ט אלא להכין לו מעיו"ט ולהקנות לו המאכלים, ובנד"ד הרי צולים כל חתיכה בפנ"ע, ואסור].

⁴⁵ שו"ע שם. ומה שהקלנו במבשל הרבה יחד במקרה שבא מאילינו, הוא ממוסקנת המ"ב (שם, סק"ו) שבמקום איבה או הפסד ממון יש להקל אף בנכרי, וכ"ש במחלל שבת.

⁴⁶ באחרונים נתבארו כמה אופנים שיש להקל במחללי שבת, וכיון שלצערינו הרב הדבר מצוי בינינו, עד ירחם ה' וישיב לב בנים על אבותם, ויש חוזרים בתשובה שהוריהם עדיין לא שבו, או להיפך, ע"כ נבאר בקצרה האופנים שנכתבו להיתר;

א. המחלל שבת לפרנסתו, ולא מחללה לדברים אחרים, וכן אינו עובר על

אחר הבישול

מקורות וביאורים

- עבירות אחרות. (שו"ת אגרות משה ח"א סי' לג, ובחזו"ע עמ' לט הע' סו).
- ב. אם מתבייש לחלל שבת בפני אדם גדול, שאז לא חשיב כפרהסיא. (מ"ב סי' שפה סק"ו).
- ג. הורים המבשלים עבור בנם המחלל שבת בפרהסיא [בשעת הדחק גדול] (כ"כ בשולחן שלמה (סק"ב) להקל ע"פ שי' הרשב"א והר"ן שכל האיסור הוא משום שיבשלו עבורו דבר איסור שלא ראוי לאכילה לישראל ביו"ט, ובכה"ג אין חשש שהורים יאכילו את בנם איסור).
- ד. המקדש על היין ומתפלל בשבת, אך עושה בה מלאכות מסויימות הנעשות לו כהיתר. (שו"ת בנין ציון החדשות סי' כג, וכ"כ בחזו"ע שם).
- ה. מי שאינו יודע כלל מענין יו"ט, וכמו העולים מחבר העמים וכד'. (אול"צ פי"ט ה"ג. שולחן שלמה הערה א, ד. הגרי"ש אלישיב (לקט הל' יו"ט פ"ב ס"ג הערה ז) ועוד).
- ו. קטן פחות מבן י"ג (שו"ת שבט הלוי ח"י סי' סה, ישא יוסף או"ח סי' עד, בשם הגרי"ש"א).
- ז. יש מקילים במחלל שבת שגדל כך, ואינו יודע כלל מעלת התורה ומצוותיה, ואף שרואה אחרים שומרי תורה, מ"מ לא השיב אל לבבו את מעלת התורה. (שו"ת בנין ציון שם, ואף שחלקו עליו באגר"מ (אהע"ז ח"ב סי' כ ענף ד) ובשבה"ל (ח"ט קצח, ועי' ח"ה סי' מח שלימד זכות להקל), מ"מ ברמב"ם (ממורים, פ"ג ה"ג) משמע כן שכי' וז"ל: אבל בני התועים האלה ובני בניהם שהדיחו אותם אבותם ונולדו בין הקראים וגדלו אותם על דעתם, הרי הוא כתינוק שנשבה ביניהם וגדלוהו ואינו זריז לאחוז בדרכי המצות שהרי הוא כאנוס ואף על פי ששמע אח"כ שהוא יהודי וראה היהודים ודתם הרי הוא כאנוס שהרי גדלוהו על טעותם. ודוק, ועי' רדב"ז שם, ויל"ע אם שייך לנד"ד). ולכו"ע, אם מחלל שבת להכעיס ועושה בחוצפה גדולה, וכד' שיודע את בוראו ומתכוין למרוד בו, ודאי שאין להזמינו וכ"ש להכין בעבורו, ותיהוי ליה איבה ואיבה. (חזו"ע שם).

לא. העצמות לאחר אכילתן הרי הם מוקצה, ועל כן אסור לטלטל ביום טוב אף לצורך בהמתו (אם אין עליהן בשר כלל)⁴⁷, אלא א"כ נמצאים על שולחנו ומאוסים לפניו⁴⁸, או שצריך למקומו⁴⁹, או מטלטלן כלאחר יד, (כגון שמסיר המפה ומנערה)⁵⁰.

לב. הגחלים, לאחר שנעשו אפר אסורים בטלטול. אך אם האפר עדיין חם וראוי לצלות בו ביצה, מותר בטלטול⁵¹.

לג. גחלים שנותרו אחר הצליה, ויש חשש שיסתכנו בהם עוברים ושבים, או אם נמצאים בחצר הבית או במרפסת, וחושש שיסתכנו בהם בני הבית (ואינו יכול לנעול המקום או להרחיקם) מותר אף לכבותם ביום טוב. אך לכתחילה צריך שיפנה אותם למקום

🌀 מקודות וביאורים 🌀

⁴⁷ עי' מ"ב תצה, סקי"ז. והטעם משום דהווי נולד, שהרי בעיו"ט היו יד לאוכלין. וכ"ז אם אין עליהם מעט בשר כמבואר שם.

⁴⁸ דהוי גרף של רעי, עי' שו"ע תקיח, ה.

⁴⁹ עי' סי' שח מ"ב ס"ק קטו.

⁵⁰ שו"ע סי' שח, סכ"ז. ובביאור"ל שם.

⁵¹ שו"ע תצה, טו. והטעם משום שהוא נולד דמעיקרא עצים ועכשיו אפר. וכ' במ"ב (סקע"ז) שלכו"ע (אף להמתירים נולד ביו"ט) נולד כזה אסור.

שאינן חשש סכנה⁵².

דינים שונים

לד. מותר לצלות בליף הסדר זרוע לצורך הליפה, אך לא יאכלנו בליפה, שהרי אין לאכול צלי בליפה זה⁵³, ומכל מקום צריך שיכוין לאוכלו למהרת ביום טוב⁵⁴

מקורות וביאורים

⁵² כמש"כ השו"ע (שלד, כז) והטעם דכיון שהכיבוי כאן הוא דרבנן (דהכיבוי הוא מלאכה שאצל"ג, שהרי אינו צריך כאן לפחמים. ודלא כהרמב"ם שהביא השו"ע שם) התירו חכמים במקום שיש חשש היזק הגוף (אך לא בהיזק ממון). ומש"כ שלכתחילה ינעול הדלת או יפנה למקום אחר, הוא ע"פ המ"ב שם (סקפ"ב).

⁵³ שו"ע תענו, א. ועיי' מ"ב שם (סק"א) שבמדינות אלו נהגו שלא לאכול, והכי המנהג. וייעו"ש מה הדין בחולה.

⁵⁴ כ"כ במ"ב (תעג, סקל"ב) שהרי אסור לבשל שלא לצורך יו"ט.

גליון זה נתרם
ע"י ידידנו הנכבדים הי"ו

להצלחת ולרפואת א"מ הרה"ג יוסף חיים בן אסתר
וא"מ רות בת שרה ורוב נחת מכל יוצ"ח

להצלחת ולרפואת הרב חיים בן נדרה
רחל בת עלו ורוב נחת מכל יוצ"ח

לע"נ אהרן ממון בן זוהרה. יצחק בן רימה. נעמי בת כזנה. אברהם בן
רוחמה ז"ל.

להצלחה ולבריאות ברוחניות ובגשמיות לשרה ואייל ממון וכן לכל
יצ"ח אמן

לרפואת שלום בן שרה הי"ו

לע"נ הילד איתי בן יאיר ז"ל
ולרפואת עזרא בן שושנה הי"ו

לע"נ שרינה בת ג'אמילה ע"ה
לרפואת והצלחת רחמים בן גניה הי"ו

לע"נ הילד זיו אריאל ז"ל בן דליה
ולהצלחת משה ודליה בן ציון ומשפחתו

להצלחת הרב אברהם בן רבקה וב"ב